

ЗАСІДАННЯ СПІЛКИ РЕКТОРІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

12 квітня відбулося засідання Громадської організації «Спілка ректорів закладів вищої освіти України», до якої долучився ректор Національного університету «Запорізька політехніка» Віктор Грешта, голова ради ректорів Запорізького регіону.

Зустріч відбулась на базі Національного університету «Києво-Могилянська академія». Міністр освіти і науки України **Оксен Лісовий** під час зустрічі наголосив на сучасних викликах, представив бачення та програму розвитку освіти і науки України.

Іміджевий центр

СПІВПРАЦЯ ТА ПАРТНЕРСТВО З НАЦІОНАЛЬНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

13 квітня було підписано Меморандум про співпрацю та партнерство між Національним університетом «Запорізька політехніка» в особі ректора **Віктора Грешти** та Національним університетом фізичного виховання і спорту України в особі ректора **Євгенія Імаса**.

Основною метою Меморандуму є співпраця університетів у сфері

освітньо-наукової діяльності, розвитку інноваційних форм та методів освітнього процесу, організації спільних освітньо-наукових заходів як всеукраїнського, так і міжнародного рівня.

Така співпраця дасть можливість надавати взаємну методичну та технічну допомогу з організації освітніх занять і користування загальними бібліотечними фондами, обмінюватись інформацією щодо організації освітнього процесу та навчально-методичної роботи, проводити спільну наукову діяльність, зміцнювати спортивні зв'язки та проводити навчально-тренувальні збори, спільні тренування, товариські і матчові зустрічі.

Перспективним вважаємо напря-

мок взаємодії у питаннях розвитку нової освітньої програми «Кіберспорт». Основними формами взаємодії стане організація спільного проведення освітніх заходів, спортивних змагань, стажування працівників, залучення фахівців до участі в науково-комунікативних заходах.

Сподіваємося, що підписання Меморандуму стане початком міцної дружби та активної співпраці в питаннях розвитку спорту в Україні. Цьому також сприятиме призначення Віктора Грешти керівником відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації «Спортивна студентська спілка України в Запорізькій області».

Іміджевий центр

МЕМОРАНДУМ МІЖ «ПОЛІТЕХНІКАМИ»

25 квітня делегація НУ «Запорізька політехніка» у складі ректора **Віктора Грешти**, проректора **Руслана Куликовського** та керівника навчального відділу **Сергія Шила** відвідала НТУ «Дніпровська політехніка». Метою візиту стало підписання Меморандуму про співпрацю щодо розвитку партнерства між закладами у сфері освітньої та інноваційної діяльності. Зустрічав делегацію ректор Дніпровської політехніки **Олександр Азюковський** разом з управлінським менеджментом закладу.

Мета договору — налагодження співробітництва у науковій та

освітній сфері через поглиблення взаємодії та співпраці в різних галузях наукової діяльності, реалізації суспільно корисних освітніх, наукових та консультаційних проєктів та виконання конкурентоспроможних наукових розробок.

Важливо підкреслити, що укладення Меморандуму є кроком до побудови ефективної мережі закладів вищої освіти в Україні та зміцнення співпраці між ними. Це дає можливість залучати більше ресурсів для розвитку науки та освіти в країні, а також підвищує конкурентоспроможність випускників двох університетів на міжнародному ринку праці.

Взаємовигідна співпраця між Запорізькою політехнікою та Дніпровською політехнікою допоможе створити умови для розвитку інноваційних технологій та реалізації спільних освітніх та наукових проєктів.

Іміджевий центр

ЗУСТРІЧ ПРЕДСТАВНИКІВ ПРАТ «ЗАПОРІЖТРАНСФОРМАТОР» ЗІ СТУДЕНТСТВОМ ЗАПОРІЗЬКОЇ ПОЛІТЕХНІКИ

19 квітня відбулась онлайн-зустріч представників ПрАТ «Запоріжтрансформатор» зі студентами Запорізької політехніки.

ПрАТ «Запоріжтрансформатор» — найбільше в Україні підприємство з виробництва силових масляних трансформаторів і електричних реакторів та єдиний виробник трансформаторного та реакторного обладнання напругою 220 кВ та вище.

Підприємство в пошуках молодих та амбітних фахівців з продажів, закупівель та спеціалістів технічних напрямів (інженери-конструктори та технологи).

Студентство ознайомилось з перспективами стати частиною команди, яка працюватиме на відновлення енергетичної інфраструктури України.

З питаннями звертайтеся до Центру сприяння працевлаштуванню студентів та випускників НУ «Запорізька політехніка».

Марина Зінченко,

начальник Центру сприяння працевлаштуванню студентів та випускників НУ «Запорізька політехніка»

ЗУСТРІЧ З КЕРІВНИКАМИ ПІДПРИЄМСТВ

20 квітня в Національному університеті «Запорізька політехніка» відбулась робоча нарада з представниками керівного складу промислових підприємств, організацій, установ, територіальних громад щодо підвищення кваліфікації, продовження навчання на основі раніше здобутої освіти та отримання другої вищої освіти працівниками підприємств на базі Національного університету «Запорізька політехніка» за підтримки Запорізького обласного союзу промисловців і підприємців (роботодавців) «Потенціал».

На нараді представники Запорізького обласного центру зайнятості представили можливості навчання в НУ «Запорізька політехніка» працівників підприємств за рахунок цільових коштів Державної служби зайнятості (ваучерів).

Іміджевий центр

АРТ-МАЙСТЕРНЯ ДЛЯ ДІТОК ВПО

15 квітня відбувся творчий захід для дітей, які через повномасштабне вторгнення змушені були покинути свої домівки та стали мешканцями студентських гуртожитків НУ «Запорізька політехніка».

Під час майстер-класу діти отримали можливість ознайомитися з традиціями українського розпису та навчитися створювати власні листівки. Студенти подарували діткам свято, радість, а головне – це можливість відволіктися від сумних реалій.

Листівки маленьких учасників заходу були передані військовим разом із великодніми кошиками. Пишаємо-

ся, що наша молодь активно долучається до благодійних ініціатив та працює на благо та розвиток нашої країни.

Дякуємо Катерині Прохоровій за цікавий та насичений майстер-клас.

Захід відбувся за ініціативи Обласної студентської ради та студентського самоврядування НУ «Запорізька політехніка».

Марія Павленко,

голова студентського самоврядування

КОМП'ЮТЕРНА ТЕХНІКА ВІД ДЕПАРТАМЕНТУ ОСВІТИ І НАУКИ

17 квітня педагогічні працівники переміщених відокремлених структурних підрозділів Національного університету «Запорізька політехніка» — Бердянського машинобудівного та Токмацького механічного фахових коледжів отримали комп'ютерну техніку від Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації.

Така допомога дозволить забезпечити якісний освітній процес у дистанційному форматі.

Це стало можливим за спри-

яння Фондації Олени Зеленської у межах ініціативи Глобальної бізнес-коаліції для освіти (GBC-Education) та проєкту «Цифровий актив для України» компанії «НР» та «Microsoft».

Отримані ноутбуки допоможуть педагогічним працівникам коледжів забезпечувати безперервний освітній процес у дистанційному форматі.

Щиро вдячні за допомогу!

Іміджевий центр

ДРАМАТИЧНА ПОЕМА ЛЕСІ УКРАЇНКИ «БОЯРИНЯ»

«Та й осоружна ж ся мені Москва»
Леся Українка

П'єса «Боярина» написана в 1910 році, надрукована вже після смерті авторки в 1914 р. Це єдиний твір про історичну минувшину України. Дія відбувається в 2-ій половині XVII століття після Переяславської ради, коли частина козацької старшини присягнула на вірність Москві та почала вірою і правдою служити російському цареві, отримавши титул бояр. У брошурі «Яке наше життя під московськими царями» Л. Українка намагалася з'ясувати причини втрати української державності, засуджувала прояви національної пасивності, зради, відстоювала право України на національну та культурну самостійність.

Стосунки між Україною та Росією Л. Українка розкрила через сприйняття головної героїні твору Оксани, дочки козака, яка після одруження з сином українського за походженням боярина Степаном потрапила до Москви. Навіть кохання не завадило Оксані відразу по прибуттю до столиці зрозуміти, що чоловік утратив свою українську ідентичність, «повадившись на соболі московські». У п'єсі авторка розкриває контрастність звичаїв, життєвих принципів та устремлень українців і росіян. Леся Українка спростувала засилля ідеї

братерського єднання; довела абсурдність верховенства московського етносу над українцями. Вона порівняла ментальність, культуру, історію двох народів; протиставила незалежницький і рабський світогляди, уявлення про честь і безчестя, азійські та європейські філософські та поведінкові настрої.

Для Оксани, яка була «перша братчиця в дівочім братстві», дивним і диким є холопство, глумління над особистістю та побутовий деспотизм, які панують у середовищі московитів. Вона не може сприйняти рабське становище жінки в сім'ї, коли свекруха забирає її до іншої кімнати, бо «нема тут звичаю з чоловіками жіноцтву пробувати при бесіді»; закоханим не дозволено бачитися до одруження, а дівчину «віддають» за домовленістю старших, як у мусульман.

На думку Оксани, «тут жінки плохі – вони бояться»; дівчина не може сама виходити в місто, бо «скажуть люди: поїхала там женихів ловити». Леся Українка засуджує упереджене ставлення до інших етносів, зокрема українців, брак культури поведінки в храмі, міщанство на прикладі перебування героїні в церкві: «Сьогодні в церкві що шепоту було навколо нас: «Черкашенки! Хохлуші!».

Оксана порівнює український жіночий одяг – вишукану сукню, шнурів-

ку, намисто – з московським, де «ша-рахван жіночий, то такий бахматий та довгий-довгий, мов полівська ряса... Ото й на голову такий підситок надіти треба? Зап'ясти обличчя?» Від туги за рідним краєм, навіть кохаючи Степана і одночасно засуджуючи за безхребетність, Оксана тяжко захворіла, не бачить виходу з такої ситуації, мріє хоч би перед смертю побувати в рідній Україні.

Не дарма п'єса «Боярина» була заборонена аж до 1989 року, бо, на думку Юрія Коваліва, всупереч традиційному нав'язуванню єдності двох народів, ідейно-тематичне ядро п'єси – «неволя України під Москвою», адже там «скрізь палі, канчуки... Холопів продають... Чим не татари». Український режисер Андрій Шараскін, кіборг із позивним «Богема», назвав «Боярину» одним із «найважливіших стратегічних творів для цементування української державності та для розуміння потреби перемоги у розв'язаній інтервентами війні». Відомо українська письменниця Оксана Забужко, аналізуючи творчість Лесі Українки, зазначила, що «видатнішої жінки в європейській жіночій літературі ХХ століття не було; це аристократка й лицареса».

Катерина Бондарчук,

доц. каф. українознавства та ЗМП

СПОРТИВНИЙ ТИЖДЕНЬ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ПОЛІТЕХНІЦІ

У перший тиждень квітня в спортивному комплексі Національного університету «Запорізька політехніка» було спекотно.

З нагоди Міжнародного дня спор-

ту наші студенти змагалися в університетському турнірі з шахів, гри з волейболу і першості університету з настільного тенісу.

Вітання нашим переможцям!

Університетський турнір з шахів:

I місце — Ілля Пиріг

II місце — Даниїл Колбасін

III місце — Олександр Шрам

В університетських змаганнях з волейболу перемогу здобула команда «Воротарі» у складі: Володимир Пенюдін, Євген Масловський, Богдан Шевченко, Данило Філіпенко, Максим Клименко та Костянтин Русланов. Першість університету з настільного тенісу:

I місце — Ростислав Бойко

II місце — Вадим Стадніченко

III місце — Олександр Шрам

Спортивний тиждень було організовано за ініціативи профкому студентів, студентського самоврядування та кафедри фізичної культури, олімпійських та неолімпійських видів спорту.

Надзвичайно приємно було побачити велику кількість учасників наших спортивних заходів! Це ще раз підтверджує, що студенти Запорізької політехніки та наших коледжів всебічно обдаровані та вмотивовані до нових досягнень.

Марина Зінченко,

т.в.о. голови профкому студентів

НАГОЛОС В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Розрізняють *словесний* (тактовий), *фразовий*, *логічний* і *емфатичний* наголос.

Словесний наголос буває динамічним, музичним і кількісним.

Динамічний наголос — виділення (вимова) одного зі складів (такту) з більшою силою, тобто сильнішим видихом струменя повітря.

Динамічний наголос може бути *фіксованим* (зв'язним), тобто в усіх словах падає на певний склад (перший, останній тощо) і *вільним* (нефіксованим), тобто може падати на будь-який склад. Фіксований наголос характерний для польської, чеської, французької, естонської, частково англійської і німецької та інших мов.

Вільний (нефіксований) наголос характерний для української, російської, білоруської, мордовської, абхазької та інших мов. Так, в українському слові *мати* наголос на першому складі, у слові *пороба* — на другому, у слові *педагог* — на третьому, у слові *передавати* — на четвертому, а у слові *учителювати* — на п'ятому.

Хоча в українській мові наголос вільний, але можна, на нашу думку, сформулювати деякі **особливості наголошування слів (подано авторські спостереження та узагальнення)**.

1. Іменники чоловічого роду:

а) наголошений *перший склад*, якщо іменник складається з кореня і префікса (іменники називають дію або її результат): *викид, виріб, винахід, відгалос, відклик, відхил, докір, допит, договір, обмін, запит, зачіс, розгалос, розріз, проріз*;

б) наголошений *другий склад* у префіксі **пере-**: *перебіг, передзвін, перевертень, перелік, перепис, перетин, перехід* (але *перехід, перелаз* — на позначення місця);

в) наголошений *перший склад* (у складі іменника **префікс, корінь, суфікс -ок**): *випадок, висновок, завітток, заробіток, прошарок, приросток*;

г) наголос опений *корінь слова* (у складі іменника **префікс, корінь, суф-**

ікс -ник): *довідник, заповідник, обмінник, показник, перевізник, показник, порадник, порушник, прибічник, розвідник, посібник, порушник, сумішник*; д) наголошений *суфікс* у словах, що складаються з кореня та **суфікса -ник**: *барвник, двірник, лісник, правник, словник, цінник*.

2. Іменники жіночого роду:

а) наголошений *другий склад* (безсуфіксні слова): *вимого, відзнака, відраза, вимова, обрання, ознака, нагода, посуха, полова, потуга*;

б) наголошений *перший склад* (іменники, утворені від основи дієслова за допомогою **префікса та суфікса -к(а)**): *забавка, загадка (і загадка), догадка, закладка, зарубка, закупка, начинка, розвідка, розтірка, позначка, покривка, присипка*;

в) наголошений *суфікс -ин(а)*: *Буковина, данина, городина, площина, солонина*; але *Житомирщина, Київщина, Вінниччина, Сумщина, Чернігівщина* (наголос відповідно до назв міст).

3. Наголошені *суфікси -анн(-янн-)* у іменниках, утворених від дієслів: *в'язання, дізнання, малювання, читання, навчання, скликання (від скликати — недоконаний вид), але скликання (від скликати — доконаний вид)*.

4. Наголошений *останній склад (-ий)* у прикметниках, утворених від односкладних іменників: *больовий, валовий, грошовий, гуртовий, дощовий, кормовий, маршовий, речовий, садовий, судовий, сольовий, фазовий*.

5. У дієприкметниках завжди наголошений *корінь*: *варений* (але прикметник *варений*), *зароблений, потужний, написаний, печений* (але прикметник *печений*).

Примітка: наголос виконує розрізняльну функцію у дієприкметниках (наголошений корінь, суфікси **-ан(-ян), -ен**) та прикметниках (наголошені суфікси **-анн(-янн), -енн**):

*незбагнений — незбагненний,
нездійснений — нездійснений,
нездоланий — нездоланий,*

*несказаний — неказаний,
незрівняний — незрівняний.*

6. Наголос у складних словах на *сполучному звуку*: *вертихвістка, Водохреще, водночас, голіруч, Гуляйполе, гуртожиток, дуричів, живопис, зірвоглова, конов'язь, рукопис, Тягнирядно, чорнозем*; але *водопад, газопровід, паровоз, пароплав, конокрад* (друга частина дієслівного походження) та ін.

7. У займенниках та прислівниках, утворених за допомогою частки **аби-**, наголос на *другому складі*: *абиде, абиколи, абикому, абищо, абичий, абиця*.

8. В *особових займенниках* у формі родового відмінка, а також вказівних займенниках *цей, той* (родовий і давальний відмінки) наголос ставимо:

а) на *другому складі*, бо займенник вжито без прийменника: *запросили мене, зустріли тебе, цього року, того дня, надіслано цьому учневі, кілька років тому*;

б) за наявності прийменника перед такими займенниками наголошуємо *перший склад*: *у мене зустріч, у тебе заняття, у тому році, у цьому варіанті*.

9. Подвійний наголос: алфавіт і алфавіт; апостроф і апостроф; бажаний і бажаний; коледж і коледж; мабуть і мабуть, надвоє і надвоє; наклад і наклад; помилка і помилка.

Музикальний (мелодійний, тонічний) наголос — виділення наголошеного складу інтонаційно, підвищенням основного тону.

Фразовий наголос — виділення певного слова у фразі. Наприклад: *Коли я вийшов на вулицю, / зустрів давнього друга. Що ви читали / сьогодні вранці?* Фразовий наголос — посилення словесного наголосу в певній синтаксичній позиції.

Логічний наголос — особливе виділення якогось слова чи кількох слів у всьому висловлюванні. Наприклад: *Брат прийшов до мене* (не хтось інший). *Брат прийшов до мене* (такий прийшов). *Брат прийшов до мене* (не до вас).

Катерина Бондарчук,

доц. каф. українознавства та ЗМП

Редактор
Ганна
Мировська

Редакційна колегія: Андрій ІВАНЧЕНКО — голова, проректор з НІР, СЕР та МП; Микола АНТОНОВ — декан ЕТФ; Микола ДЄДКОВ — декан ГФ; Юрій ПЕТРУША — голова ППО співробітників; Марина ЗІНЧЕНКО — заступник голови ППО студентів, аспірантів та докторантів; Алла КАПЛУНОВСЬКА (ТФ); Євген ПАРАХНЄВИЧ (ІФФ); Сергій СИЛЕНКО (ФБАД); Тетяна КУЛЯБА-ХАРИТОНОВА (ФРЕТ); Вадим РИБІН (ФКНТ); Наталія ОНУФРІЄНКО (ФЕУ); Інна ЧЕРЕДНИЧЕНКО (ФУФКС); Людмила ГІЛЬ (ФМТЕ); Олена НАДІЄНКО (ЮФ); Владислав Коваль (ФСН) — заступники деканів факультетів; Сніжана ВИЧУЖАНІНА — керівник відділу наукової роботи студентів. Відповідальні за підготовку та технічного забезпечення випуску номерів газети «Інженер-машинобудівник»: Катерина БОНДАРЧУК — коректор, доцент кафедри українознавства та загальної мовної підготовки; Іван ІВАНИЦЬКИЙ — фотокор, секретар ІФФ; Дмитро ІВАНЕНКО — технічний редактор, асистент кафедри БВУП.

« І Н Ж Е Н Е Р – М А Ш И Н О Б У Д І В Н И К »

газета Національного університету «Запорізька політехніка» видається з 1960 року. Засновник і видавець — ректорат НУЗП.

Адреса редакції: 69063, Запоріжжя, вул. Жуковського, 64. Телефони: 769-84-68, внутрішній: 4-68.

Свідоцтво про державну реєстрацію ДП №1329-604-ПР від 22.07.2020 р.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №6952 від 22.10.2019 р.

Тираж 55 прим. Електронна версія: <https://zp.edu.ua/projects/newspaper/index.html>